

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. kovo 6 d. Nr. 21RE3- (AG3-37/23-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė), Ramintos Ramanauskienės (pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl veiksmų ir rašto teisėtumo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir *pareiškėjas*) 2026 m. vasario 3 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijai pateikė skundą „Dėl Socialinių išmokų skyriaus Komisijos sprendimo Nr.5093 ir atsakymo į skundą (Reg. Nr. A63-17/26(3.2.1E-SOI))“ (toliau – ir skundas), kuriuo, iš esmės, prašo panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovas arba Administracija) 2026 m. vasario 2 d. atsakymą Nr. A63-17/26(3.2.1E-SOI) (toliau – ir Raštas) bei įpareigoti atsakovę išnagrinėti jo prašymą, taikant Piniginės socialinės paramos įstatyme numatytus energijos sąnaudų normatyvus.

Skunde *pareiškėjas* pirmiausia pažymi, kad Administracija atsisako nagrinėti jo prašymą, motyvuodama tuo, kad jis nepateikė UAB „Ignitis“ (toliau – ir „Ignitis“) pažymos apie skolos išskaidymą tarp vandens šildymo ir kitų buities reikmių. Pasak *pareiškėjo*, jo, iš esmės, reikalaujama pateikti objektyviai neegzistuojančius įrodymus, nes Ignitis oficialiai informavo, jog techniškai negali išskirti sąnaudų, nes būste nėra atskiros skaitiklio boileriui. Tai, *pareiškėjo* vertinimu, akivaizdus biurokratizmas, kai formalus reikalavimas tampa kliūtimi gauti pagalbą, kurią valstybė garantuoja nepasiturintiems asmenims.

Pareiškėjas nurodo, kad pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą (toliau – ir Įstatymas), kai nėra apskaitos prietaisų, sąnaudos nustatomos taikant normatyvus. Teigia, kad savivaldybė turi visus įrankius pati išskirti skolos dalį (1 m^3 vandens = ~52 kWh), tačiau piktnaudžiauja savo padėtimi, pažeidžia gero viešojo administravimo principą.

Taip pat skunde *pareiškėjas* atkreipia dėmesį į tai, kad nors atsakovas pripažino sunkią jo materialinę padėtį ir padengė dalį skolos bendrijai, tačiau elektros skolos klausimą „užrakino“ reikalaudamas neįmanomos pažymos. Pažymi, kad jo pajamos (~252 Eur socialinė pašalpa) neleidžia pačiam padengti 50 % skolos, o elektros atjungimas šaltuoju periodu esant ligai sukeltų negrįžtamas pasekmes sveikatai.

Atsakovas atsiliepiu prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime pirmiausia aptariamos faktinės aplinkybės ir nurodoma, kad pareiškėjas 2025 m. gruodžio 31 d. Administracijos Socialinių išmokų skyriui (toliau – ir Skyrius) pateikė prašymą dėl tikslinės pašalpos skyrimo Nr. 130555 (toliau – prašymas), kartu su dokumentais pridėjo su paslaugos tiekėju „Ignitis“ pasirašytą 2025 m. gruodžio 15 d. Buitinio vartotojo skolos grąžinimo sutartį Nr. (duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Vienkartinių, tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 12 d. sprendimu Nr. 1-1290 (toliau – ir Tvarkos aprašas), pareiškėjo pateiktą prašymą 2026 m. sausio 14 d. vykusiame posėdyje nagrinėjo Tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo komisija, sudaryta Vilniaus miesto savivaldybės mero 2023 m. liepos 13 d. potvarkiu Nr. 955-510/23 „Dėl Tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo komisijos sudarymo ir komisijos darbo organizavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (toliau – ir Savivaldybės komisija).

Teigiama, kad pareiškėjo prašymo nagrinėjimo metu buvo nustatyta, kad pareiškėjui laikotarpiu nuo 2022 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. sausio 31 d. buvo nepertraukiamai nustatyta teisė į kompensacijas, įskaitant teisę į kompensaciją už elektros energijos sąnaudas karšto vandens pašildymui.

Atsiliepime pažymima, kad pagal Įstatymą nustatoma teisė į kompensacijas už karšto vandens ruošimą (šildymą elektra), todėl, neturint informacijos apie suvartotą kompensuojamą ir nekompensuojamą elektros energiją, reikalingos tikslinės pašalpos apskaičiavimui, Skyrius, vadovaudamasis Tvarkos aprašo 29 punktu, 2025 m. gruodžio 31 d. el. laišku informavo pareiškėją apie prievolę pateikti papildomus dokumentus – pažymą iš „Ignitis“ apie tai, koks įsiskolinimo dydis yra už elektros energiją ne vandeniui šildyti, t. y. apie suvartotą elektros energiją ne vandens šildymui, kuriai teisė į kompensacijas nenustatoma. 2026 m. sausio 2 d. Skyrius el. paštu pakartotinai informavo pareiškėją, tačiau prašomos informacijos ir dokumentų pareiškėjas nepateikė. Šiame kontekste atkreipiamas dėmesys, kad minėti duomenis Skyriui yra būtini tam, kad galėtų įvertinti, ar paslaugos tiekėjo „Ignitis“ įsiskolinimo dalis galėtų būti laikoma nepatenkančia į kompensuojamų išlaidų apimtį.

Atsakovo teigimu, 2026 m. sausio 16 d. pareiškėjas pateikė skundą Administracijai, tačiau prašomų papildomų duomenų nepateikė, todėl skundžiamu Raštu pareiškėjas buvo informuotas, jog nepateikus prašomų duomenų Savivaldybės komisija neturi galimybės skirti ir apskaičiuoti tikslinės pašalpos dydžio dėl įsiskolinimo paslaugos tiekėjui „Ignitis“ padengimo pagal 2025 m. gruodžio 15 d. pasirašytą Buitinio vartotojo skolos grąžinimo sutartį Nr. (duomenys neskelbtini (toliau – ir Skolos sutartis). Savivaldybės komisijos posėdyje „Ignitis“ pasirašyta Skolos sutartis nebuvo nagrinėta, nes, vadovaujantis Tvarkos aprašo 22.2.7 papunkčiu ir 29 punktu, nebuvo pateikta paslaugų teikėjo pažyma, kurioje būtų nurodyta, kokia skolos dalis yra už elektros energiją (ne vandens šildymui) ir kokia – už elektrą vandeniui šildyti.

Toliau atsakovas atsiliepiu aptaria nurodytas Įstatymo, Tvarkos aprašo nuostatas ir pažymi, kad Savivaldybės komisija, nagrinėdama pareiškėjo prašymą dėl tikslinės pašalpos skyrimo susidariusiam įsiskolinimui „Ignitis“ už suvartotą elektros energiją padengti pagal Skolos sutartį, elektroniniais laiškais informavo pareiškėją apie būtinybę pateikti trūkstamą informaciją. Pasak atsakovo, sprendime Skyrius išdėstė teisinius argumentus, pagrindžiančius priimtą poziciją, bei nurodė sprendimo apskundimo tvarką. Administracijos vertinimu, priimant sprendimą buvo visapusiškai įvertintos faktinės aplinkybės ir jų santykis su galiojančiu teisiniu reglamentavimu, siekiant nustatyti, ar pareiškėjo prašymas gali būti tenkinamas.

Teigiama, kad pareiškėjas nenurodo, kodėl skundžiamas Raštas yra netinkamas ir kokiems teisės aktams jis prieštarauja. Dėl skundo argumentų, kad savivaldybė privalėjo taikyti energijos sąnaudų normatyvus, atsiliepiu pažymima, kad normatyvai pagal Įstatymą taikomi apskaičiuojant kompensuojamas einamojo laikotarpio išlaidas, kai nėra apskaitos prietaisų, tačiau jie nėra taikomi retroaktyviai skolos padengimo tikslui ir negali būti naudojami perskaičiuoti tiekėjo apskaitomoms

skoloms. Todėl Savivaldybės komisija neturi įgaliojimų normatyvų pagrindu nustatyti kompensuojamos ir nekompensuojamos elektros skolos dalies (Įstatymo 12 straipsnis).

Atsiliepime taip pat pažymima, kad pareiškėjo prašomas pateikti dokumentas yra tiesiogiai susijęs su tuo, ar įsiskolinimas gali būti priskiriamas kompensuojamoms išlaidoms. Negalėdama nustatyti šio santykio, Savivaldybės komisija objektyviai negali priimti teigiamo sprendimo.

Atsakovas nesutinka ir su kitais skundo argumentais dėl tariamo savivaldybės veiksmų nenuoseklumo (kai padengta skola bendrijai, bet ne „Ignitis“ skola), nes kiekvienos rūšies įsiskolinimo kompensavimo teisinis režimas skirtingas. Teigia, kad pareiškėjo skunde nėra nurodyta jokių teisinių argumentų, paneigiančių Rašto teisėtumą.

Apibendrinant atsiliepime teigiama, kad Savivaldybės komisija neturi kompetencijos savo iniciatyva atlikti mokesčio perskaičiavimus už suteiktas paslaugas, tai išimtinai paslaugų tiekėjo funkcija. Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės komisija negalėjo apskaičiuoti tikslinės pašalpos dydžio iš pareiškėjo pateiktų duomenų, o pareiškėjas trūkstantį duomenų per jam nustatytą terminą nepateikė, sprendimas neskirti tikslinės pašalpos įsiskolinimui padengti už sunaudotą elektros energiją buvo priimtas teisėtai, pagrįstai ir laikantis galiojančių teisės aktų reikalavimų.

Skundas tenkintinas.

Ginčas, iš esmės, šioje byloje kilo dėl atsakovo veiksmų (neveikimo), nagrinėjant pareiškėjo 2025 m. gruodžio 31 d. prašymą dėl tikslinės pašalpos skyrimo Nr. 130555 (minėta, prašymas) ir Administracijos 2026 m. vasario 2 d. atsakymo Nr. A63-17/26(3.2.1E-SOI) „Dėl jūsų 2026-01-16 skundo“ (minėta, Raštas), teisėtumo.

Byloje surinktais įrodymais nustatyta, kad pareiškėjas Administracijos Socialinių išmokų skyriui (minėta, Skyrius) pateikė prašymą dėl tikslinės pašalpos skyrimo susidariusiam įsiskolinimui už būsto komunalines paslaugas padengti. Kartu su prašymu pareiškėjas pateikė ir su „Ignitis“ sudarytą Buitinio vartotojo skolos grąžinimo sutartį (minėta, Skolos sutartis), kuria, be kita ko, skolininkas (pareiškėjas) sutinka ir patvirtina, kad jo skola kreditoriui („Ignitis“) 2025 m. gruodžio 15 d. už elektros energiją yra 316,73 Eur ir kad šį įsiskolinimą paslaugos teikėjui pareiškėjas įsipareigoja sumokėti dalimis nustatytais terminais nuo 2026 m. sausio 15 d. iki 2026 m. balandžio 15 d. Skyrius, nustatęs, kad pareiškėjas pateikė ne visą reikalingą informaciją (duomenis) sprendimui priimti, 2025 m. gruodžio 31 d. ir 2026 m. sausio 2 d. el. laiškais informavo pareiškėją apie prievolę pateikti papildomus dokumentus, tarp jų, pažymą iš „Ignitis“ apie tai, koks įsiskolinimo dydis yra už elektros energiją ne vandeniui šildyti, t. y. apie suvartotą elektros energiją ne vandens šildymui, kuriai teisė į kompensacijas nenustatoma. Prašomus dokumentus Skyrius prašė pateikti iki 2026 m. sausio 31 d. Pareiškėjas 2026 m. sausio 5 d. elektroniniu laišku informavo Skyrių, kad jo bute karštas vanduo yra ruošiamas naudojant elektrinį boilerį, kad sąskaitos yra teikiamos bendrai už suvartotą elektros energiją, boileris neturi atskiro suvartojamos elektros energijos apskaitos prietaiso (skaitiklio), todėl „Ignitis“ neturi galimybės išskirti individualių buitinių prietaisų sąnaudų ir pateikti atitinkamą pažymą apie boilerio suvartotą elektros energiją 2025 m. lapkričio mėn. Šiame savo laiške pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad 2025 m. lapkričio mėn. jo bute buvo suvartotas 1 m³, todėl prašė vadovautis Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu (minėta, ir Įstatymas), numatančiu – kai nėra apskaitos prietaisų, sąnaudos nustatomos pagal energetikos ministro patvirtintus normatyvus (1 m³ vandens = ~52 kWh). Dėl aptartų aplinkybių ginčo šioje byloje nėra.

Iš aptartų aplinkybių akivaizdu, kad pareiškėjas reikalaujamos pažymos iš „Ignitis“ apie įsiskolinimo dydį už elektros energiją ne vandeniui šildyti, t. y. apie suvartotą elektros energiją ne vandens šildymui, kuriai teisė į kompensacijas nenustatoma, nepateikė ir kad dėl objektyvių priežasčių tokios pažymos pateikti negali.

Vis dėlto, Administracijos Tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo komisija (minėta, Savivaldybės komisija) 2026 m. sausio 14 d. vykusio posėdžio metu svarstė pareiškėjo prašymą dėl tikslinės pašalpos skyrimo ir nustatė, kad pareiškėjas atitinka Tvarkos aprašo 10.3, 10.3.6

ir 10.3.6.1 papunkčiuose nustatytus reikalavimus tikslinei pašalpai skirti, todėl nutarė skirti pareiškėjui 327,43 Eur dydžio tikslinę pašalpą, pervedant į (duomenys neskelbtini DNSB „(duomenys neskelbtini)“ atsiskaitomąją sąskaitą (pagal 2025 m. gruodžio 31 d. pasirašytą prašymą dėl skolos grąžinimo tvarkos ir terminų). Šioje dalyje atkreiptinas dėmesys, kad Savivaldybės komisija nepriėmė jokio sprendimo dėl pareiškėjo prašymo skirti tikslinę pašalpą skolai už elektros energiją padengti dėl sunkios materialinės padėties. Savivaldybės komisijos 2026 m. sausio 14 d. posėdžio protokole pažymėta, kad visa pareiškėjo skola už elektros energiją nustatyta 2025 m. lapkričio mėn. Ši skola nustatyta automatinio būdu nuskaičius skaitiklio rodmenis. Tačiau visa elektros energija objekte apskaitoma vienu skaitikliu ir naudojama tiek vandeniui šildyti, tiek kitoms reikmėms ir, kadangi pareiškėjui taikomos kompensacijos už karšto vandens ruošimą elektros energija, nėra galimybės atskirti kompensuojamos ir nekompensuojamos elektros energijos dalies. Todėl UAB „Ignitis“ 2025 m. gruodžio 15 d. pasirašytą Buitinio vartotojo skolos grąžinimo sutartį Nr. (duomenys neskelbtini) Savivaldybės komisija paliko nenagrinėtą.

Remdamasis Savivaldybės komisijos 2026 m. sausio 14 d. posėdyje (protokolas Nr. A16-73/26(2.1.85E-SOI)) nutarimu, Skyrius 2026 m. sausio 14 d. priėmė sprendimą Nr. 4052 Dėl tikslinės pašalpos skyrimo (toliau – ir Sprendimas) ir paskyrė pareiškėjui 327,43 Eur dydžio tikslinę pašalpą įsiskolinimui už būstą išlaidoms padengti pagal 2025 m. sausio 31 d. pasirašytą prašymą dėl skolos grąžinimo ir terminų, pervedant šią sumą į 776-osios daugiabučių namų savininkų bendrijos „Jogailos 12“ atsiskaitomąją sąskaitą. Apie priimtą Sprendimą Skyriaus informavo pareiškėją 2026 m. sausio 14 d. pranešimu Nr. 5093 „Dėl išmokos skyrimo“, kuriame, be kita ko, nurodė, kad vadovaujantis Tvarkos aprašo 22.2.7 papunkčiu ir 29 punktu, Savivaldybės komisijos posėdyje „Ignitis“ (paslaugų teikėjas) pasirašyta Skolos sutartis nebuvo nagrinėta, nes nebuvo pateikta paslaugų teikėjo pažyma, kurioje būtų nurodyta, kokia skolos dalis yra už elektros energiją (ne vandens šildymui), kokia – už elektrą vandeniui šildyti.

Kadangi pareiškėjo prašymas dėl tikslinės pašalpos skyrimo susidariusiam įsiskolinimui už būsto komunalines paslaugas padengti dalyje buvo išnagrinėtas ir priimtas Sprendimas padengti 50 procentų pareiškėjo turimo įsiskolinimo už kitas komunalines paslaugas, nesusijusias su būsto šildymu, karšto ar geriamojo vandens tiekimu, kurio pareiškėjas neginčija, todėl Komisija vertins tik tuos atsakovo veiksmus, kurie susiję su prašymo dalimi dėl tikslinės pašalpos skolai už elektros energiją padengti.

Nustatyta, kad pareiškėjas 2026 m. sausio 16 d. pateikė Administracijai skundą (toliau – ir 2026-01-16 skundas), nesutikdamas su tuo, kad jo prašymas dėl tikslinės pašalpos už elektros įsiskolinimą nebuvo nagrinėtas Savivaldybės komisijos posėdyje. Minėtame skunde pareiškėjas akcentavo, kad jo nepagrįstai reikalaujama pateikti neįmanomus įrodymus – UAB „Ignitis“ pažymą, detalizuojančią sąnaudas boileriui. Pareiškėjas pažymėjo, kad paslaugų tiekėjas patvirtino, jog techniškai tokia pažyma negali būti išduota, nes būste nėra atskiro elektros skaitiklio boileriui. Kartu buvo atkreiptas dėmesys, kad Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme numatyta, jog tais atvejais, kai nėra įrengta atskira apskaita, energijos sąnaudos skaičiuojamos taikant valstybinius normatyvus. Konkrečiai pareiškėjo atveju – suvartotas 1 m³ vandens, kurio pašildymui pagal normatyvą tenka 52-62,5 kWh, todėl, pareiškėjas vertino, kad Savivaldybės komisija privalėjo taikyti šį skaičiavimo būdą, o ne reikalauti paslaugų teikėjo pažymos. Atitinkamai pareiškėjas prašė perduoti jo prašymą iš naujo nagrinėti Savivaldybės komisijai, taikyti normatyvinį skaičiavimo būdą skolos detalizavimui, skirti tikslinę pašalpą skolai už elektrą (pagal UAB „Ignitis“ sutartį), jei kyla abejonių dėl buities sąlygų – atlikti buities tyrimo aktą.

Pareiškėjas, kaip minėta, skundu nesutinka su Administracijos 2026 m. vasario 2 d. raštu Nr. A63-17/26(3.2.1E-SOI) „Dėl Jūsų 2026-01-16 skundo“ (minėta, Raštas), kurio pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas į jo 2026-01-16 skundą. Raštu pareiškėjui buvo paaiškinta, kad, atsižvelgiant į 2026-01-16 skundą, pakartotinai buvo peržiūrėtas pareiškėjo prašymas ir kartu su juo pateikti dokumentai, peržiūrėti valstybinių registrų duomenys ir nustatyta, kad vadovaujantis šiuo metu galiojančiomis Tvarkos aprašo nuostatomis nėra galimybių skirti pareiškėjui tikslinės pašalpos

įsiskolinimui „Ignitis“ už suvartotą elektros energiją padengti, kadangi pareiškėjas neatitinka tikslinės pašalpos skyrimo sąlygų, nustatytų Tvarkos aprašo 10.3.6 papunktyje. Pažymėta, kad, vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, pareiškėjui jau yra nustatyta teisė į kompensacijas už elektrą (vandens šildymui) nuo 2022 m. lapkričio mėn. iki 2026 m. sausio mėn., todėl įsiskolinimas už elektra paruoštą karštą vandenį tuo laikotarpiu, kuriuo buvo nustatyta teisė į kompensacijas, nesvarstytinas, nes, kaip galima suprasti iš Rašto, pareiškėjas nepateikė Skyriui informacijos (duomenų) – pažymos iš UAB „Ignitis“ apie tai, koks įsiskolinimo dydis yra už elektros energiją ne vandeniui šildyti, t. y. apie suvartotą kompensuojamą ir nekompensuojamą elektros energiją, reikalingą tikslinės pašalpos apskaičiavimui.

Taigi, šioje byloje nėra ginčo dėl to, kad pareiškėjas turi įsiskolinimą už suvartotą elektros energiją 2025 m. lapkričio mėn., kad pareiškėjas su elektros energijos tiekėju „Ignitis“ sudarė Skolos sutartį dėl skolos padengimo dalimis, taip pat pareiškėjas neneigia, kad jam jau yra nustatyta teisė į kompensacijas už elektrą (vandens šildymui) nuo 2022 m. lapkričio mėn. iki 2026 m. sausio mėn. ir neprašo Administracijos skirti tikslinę pašalpą įsiskolinimui už elektros energiją, kuri buvo naudota karšto vandens paruošimui, padengti. Ginčas šioje byloje kyla dėl to, ar pagrįstai atsakovas pareiškėjo reikalauja pažymos iš „Ignitis“ apie tai, koks įsiskolinimo dydis yra už elektros energiją ne vandeniui šildyti, t. y. apie suvartotą elektros energiją ne vandens šildymui, kuriai teisė į kompensaciją nenustatoma, ar atsakovas pagal teisės aktais nustatytą kompetenciją turi galimybę nustatyti dalį pareiškėjo suvartotos elektros energijos, kuri buvo naudota ne karšto vandens paruošimui, kaip teigia pareiškėjas, taikant valstybės patvirtintus elektros energijos sąnaudų normatyvus, kai nėra įrengta atskira apskaita. Kilusio ginčo kontekste taip pat paminėtina, kad atsakovas, teigdamas, jog pareiškėjas nepateikė visų reikalingų dokumentų, netvirtina, kad tokia pažyma iš UAB „Ignitis“ apie įsiskolinimo dydį už elektros energiją ne vandeniui šildyti, kai vandens šildymo prietaisui nėra įrengtas atskiras apskaitos įrenginys (skaitiklis) – yra apskritai įmanoma.

Piniginės socialinės paramos teikimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (minėta, Įstatymas), nustatantis piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas (1 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 5 straipsnis nustato dvi piniginės socialinės paramos rūšis: 1) socialinę pašalpą ir 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos).

Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame nustato: piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką (prašymų-paraiškų priėmimo; trūkstamų dokumentų pateikimo; duomenų apie turtą pateikimo; piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo; prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimo apie piniginės socialinės paramos skyrimą ar neskylimą; neteisėtai gautos ar išmokėtos piniginės socialinės paramos išskaičiavimo; paskirtos, bet laiku neatsiuntos piniginės socialinės paramos, taip pat mirus asmeniui, kurio vardu bendrai gyvenantiems asmenims mokama piniginė socialinė parama, arba mirus vienam gyvenančiam asmeniui paskirtos ir iki kito mėnesio po jo mirties neišmokėtos piniginės socialinės paramos išmokėjimo procedūras); pagrindus, kai socialinė parama skiriama kitais šiame įstatyme nenumatytais atvejais (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita) <...>. Savivaldybėje kreipimosi dėl tikslinių pašalpų gavimo tvarką, atvejus, kada tikslinės pašalpos gali būti skiriamos, ir šių pašalpų skyrimo ir mokėjimo sąlygas Vilniaus miesto gyventojams reglamentuoja Vienkartinių, tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 12 d. sprendimu Nr. 1-1290 „Dėl Vienkartinių, tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (minėta, Tvarkos aprašas).

Tvarkos aprašo 10.3.6 papunktyje nustatyta, kad tikslinė pašalpa gali būti skiriama įsiskolinimui už būsto komunalines paslaugas padengti (išskyrus įsiskolinimus, kurie susidarė už laikotarpį, kai buvo nustatyta teisė į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas (toliau – kompensacijos) vadovaujantis Įstatymo nuostatomis), jei asmuo su paslaugų teikėjais yra pasirašęs dokumentą dėl skolos mokėjimo dalimis arba yra priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl skolų priteisimo, ir kai per 12 mėnesių nuo dokumento dėl skolos mokėjimo dalimis pasirašymo arba įsiteisėjusio teismo sprendimo dėl skolos (skolų) priteisimo asmuo sąlygas įvykdė iš dalies, bet ne mažiau kaip 50 procentų sutartinių įsipareigojimų, pinigines lėšas pervedant į paslaugų teikėjų (įstaigų) sąskaitas. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 36 punktu prašymus skirti tikslines pašalpas nuo 3 bazinių socialinių išmokų dydžio svarsto Tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo komisija (minėta, Savivaldybės komisija).

Tvarkos aprašo 27 punkte nustatyta, jog asmeniui, pateikusiam prašymą ir dokumentus, nurodytus Tvarkos aprašo 22 punkte, savivaldybės bendrajame klientų aptarnavimo centre įteikiamas Socialinių išmokų skyriaus vedėjo įsakymu patvirtintos formos informacinis lapelis apie pateiktus dokumentus, kurio gavimo faktą asmuo patvirtina parašu prašyme. Jeigu pateikti ne visi reikalingi dokumentai, informaciniame lapelyje ir prašyme nurodoma informacija apie trūkstamus dokumentus bei data, iki kurios dokumentai turi būti pateikti. Jeigu prašymas pateiktas elektroniniu būdu per Savivaldybės elektroninių paslaugų valdymo sistemą, elektroninių ryšių priemonėmis ar registruotu paštu, asmuo apie trūkstamų dokumentų pateikimą informuojamas raštu, elektroniniu paštu arba telefonu. Jeigu asmuo per mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos nepateikia visų reikalingų dokumentų, Socialinių išmokų skyrius per 5 darbo dienas nuo minėto termino suėjimo dienos priima sprendimą neteikti pašalpos ir apie šį sprendimą informuoja pareiškėją raštu bei grąžina jam pateiktų dokumentų originalus, pasilikdamas šių dokumentų kopijas.

Aptartas reglamentavimas rodo, kad pareiškėjo skolos padengimas už suvartotą elektros energiją yra ta pati pinigine socialinė parama, kurios teikimo principus, finansavimo šaltinius, pinigine socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas <...> jų dydžius ir teikimo sąlygas nustato Įstatymas, tačiau kitus Įstatyme nenumatytus atvejus, kada socialinė parama skiriama, įstatymų leidėjas nurodė nustatyti pačioms savivaldybėms, vykdančioms savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų.

Komisija sutinka su atsiliepiame išreikšta pozicija, kad gero administravimo principas nereikia pareigos viešojo administravimo subjektui atlikti veiksmus, kurių atlikimas įstatymuose jam nenustatytas. Būtent tai savo jurisprudencijoje ne kartą yra išaiškinęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kad viešojo administravimo subjektas turi teisę atlikti tik tuos veiksmus, kuriuos numato teisės aktų normos, viešojoje teisėje priimta, kad administravimo subjektų veikla yra tiksliai sureguliuota, o galimybės pasirinkti elgesio modelį, nenumatytą teisės aktuose, nėra (2021 m. birželio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1828-662/2021, 2012 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje A552-2853/2012). Tačiau Komisija nepritaria atsakovo teiginiams, kad Įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nustatytas reglamentavimas gali būti taikomas išskirtinai tik apskaičiuojant kompensuojamas einamojo laikotarpio išlaidas, kai nėra apskaitos prietaisų, ir negali būti taikomas skolos padengimo tikslui.

Pažymėtina, kad Įstatymo 11 straipsnis nustato kompensacijų dydžius bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui. Šio straipsnio nuostatos paprastai taikomos atsižvelgiant į Įstatymo 12 straipsnyje nustatytus normatyvus kompensacijoms apskaičiuoti. Pastarojo straipsnio 3 dalis numato, kad atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus vienam kvadratiniam metrui naudingojo būsto ploto šildyti, vienam kubiniam metrui vandens pašildyti ir vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai) tvirtina Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Atitinkamai Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. O3-116 yra patvirtinusi Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvų būstui šildyti ir karštam vandeniui ruošti nustatymo bei taikymo metodiką (toliau – ir Metodika; 2024 m. rugpjūčio 9 d. nutarimas Nr. O3E-1066; aktuali redakcija nuo 2024 m. rugpjūčio 10 d.). Metodika reglamentuoja energijos ir

kuro sąnaudų normatyvų būstui šildyti, geriamojo vandens vienam kubiniam metrui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros bei karšto vandens temperatūrai (cirkuliacijai) palaikyti nustatymą (1 punktas). Pagal Metodiką nustatyti normatyvai gali būti taikomi būsto šildymo ir karšto vandens išlaidų kompensacijoms skaičiuoti, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, taip pat pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) rekomenduojamus ar su Taryba suderintus šilumos paskirstymo metodus skirstant pastate suvartotą šilumą, normatyvus taikant butams ir (ar) kitoms patalpoms.

Iš to, kas paminėta, aišku, kad aukštesnės galios teisės aktu – Įstatymu, Tarybai deleguota nustatyti energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus, be kita ko, ir vienam kubiniam metrui vandens pašildyti ir vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai). Kompetentingai institucijai – Tarybai, įstatymų leidėjas delegavo spręsti dėl techninių ir ekonominių skaičiavimų (pvz., energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvai vienam kv. m, vienam kub. m ir pan.). Taigi, jeigu nėra individualių apskaitos prietaisų, Tarybos patvirtinami normatyvai (energijos ir kuro sąnaudų normatyvai pagal Įstatymo 12 straipsnio 3 dalį) paprastai naudojami sąnaudų apskaičiavimui ir tokiu pagrindu gali būti priskiriamos skolos už ankstesnius laikotarpius. Aptartos teisinės nuostatos rodo, kad tokia apskaičiavimo tvarka grindžiama Įstatymu ir Tarybos patvirtintomis metodikomis, kas leidžia apskaičiuoti ir priteisti įsiskolinimus, kai faktinių matavimų nėra.

Teismai pabrėžia, kad energijos sąnaudų normatyvai ir cirkuliacijos mokesčio skaičiuoklė yra reglamentuoti metodikose, kurios skirtos būtent situacijoms, kai faktinio suvartojimo apskaičiavimas pagal individualius matavimus nėra prieinamas; tokiu pagrindu apskaičiavimai taikomi ir kompensacijoms, ir sąskaitų/paskirstymų nustatymui (pvz. 2017 m. sausio 19 d. Lietuvos aukščiausiojo teismo (toliau – LAT) nutartis Nr. 3K-7-13-916/2017). Taip pat kasacinė praktika nuosekliai aiškina, kad kai individualių skaitiklių įrengimas arba faktiškas matavimas nėra techniniu požiūriu galimas arba nėra atliktas, teisės aktai ir metodikos leidžia apmokestinti pagal aiškiai apibrėžtus parametrus (pvz., proporcingai buto plotui ar taikomus normatyvus). Tai reiškia, kad sąskaitos, apskaičiuotos remiantis tokiomis priemonėmis, gali būti teisėtos ir skirtos ankstesniems laikotarpiams (2021 m. balandžio 28 d. LAT nutartis Nr. 3K-3-110-823/2021).

Remiantis tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad Savivaldybės komisija turi įgaliojimus pagal normatyvus nustatyti pareiškėjo kompensuojamos ir nekompensuojamos elektros skolos dalis Įstatymo 12 straipsnio 3 dalies pagrindu, taikant Metodiką. Todėl skundžiamas Raštas naikintinas, o atsakovas įpareigotinas pareiškėjo prašymą dalyje dėl tikslinės pašalpos skyrimo susidariusiam įsiskolinimui „Ignitis“ už suvartotą elektros energiją padengti išnagrinėti iš naujo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmuo X“ skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2026 m. vasario 2 d. atsakymą Nr. A63-17/26(3.2.1E-SOI) bei įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administraciją pareiškėjo 2025 m. gruodžio 31 d. prašymą Nr. 130555 dėl tikslinės pašalpos skyrimo dalyje dėl tikslinės pašalpos skyrimo susidariusiam įsiskolinimui UAB „Ignitis“ už suvartotą elektros energiją padengti išnagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą per 10 darbo dienų nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė